

Uus riiklik kunsti ainekava

Kristi Laanemäe
30.03.2023

Loova tuleviku kool

Kes tegi?

Kunst:

Maarja Kell (Reaalkool), Annikki Puur (Arte Gümnaasium),
Anneli Porri (EKA), Kristi Laanemäe (alustades TLÜ, Loova
tuleviku kool)

Muusika: Kristi Kiilu (EMTA), Aive Skuin (Loo Kool), Signe
Granström (HTM), Anne Ermast (Kivimäe Põhikool, EMTA)

Tööd juhtis Inge Raudsepp

Lähteülesanne

1. Valdkonnapädevus ei ole kooskõlas nüüdisaja õppe-ja kasvatusesemärkidega.
2. Õpitulemustes ei kajastu 21. sajandi oskused, ka õpilaste arengudünaamika, täheldatav on kohatine õpetajakesksus.
3. Õpilaste ja lapsevanemate soov oli, et koolid ja õpilased saaksid ise rohkem valida, kuidas ja mida nad õpivad.
4. Viia kunsti ainekava lähemale sellele, mis kunstis ja kunstiteaduses tänapäeval toimub.

Kunstide pädevusmudel

Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne, sõltumata õppija eest, ja väljendub selles, et gümnaasiumi lõpuks õpilane eakohaselt

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;

Kunstide pädevusmudel

- 3) mõtestab ning reflekteerib enda ja kaasõppijate loometegevust, aktseptib erinevaid kultuurinähtusi;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

Kunstipädevuse suurimad muudatused

- Universaalsus
- Mõtestatud tegutsemise tähtsustamine:
 - Uurimuslikkus
 - Analüüs
 - Reflekteerimine
- Kunstide tõlgendust vajava iseloomu rõhutamine
- Loovuse olulisuse rõhutamine

Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Pole enam kohustuslik. Vajalik saavutada õpitulemused.
Kool saab mahtu reguleerida vastavalt vajadusele, tõestades
sealjuures, et õpitulemused saavutatakse.

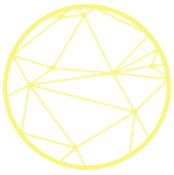
Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõimimine

- Õpetaja abivahend selleks, et oleks millelegi toetuda kunstiainete olulisuse rõhutamisel.
- Sama sisu nii põhikooli kui gümnaasiumi ainekavas.

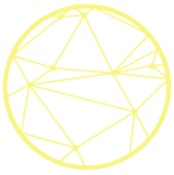
Ainevaldkonna kirjelduse suurimad muudatused

- Elukestev areng kunstipädevuse mõistes
- Laiem vaade: oleme mõjutatud kõikidest kunstidest, kultuurist laiemalt.
- Oluline on tegeleda nii professionaalse kõrgkultuuri kui leiutava ja juhusliku loominguga.

Ainevaldkonna kirjelduse suurimad muudatused

- Kunste on vaja tõlgendada. Ja tõlgendamine sõltub kogejast ja kontekstist.
- Kunstid toetavad õppimist ja loovuse arengut
- Esteetilise tundlikkuse kasv, võime hinnata meisterlikkust ilu ja ülevust, kui inimest elus toetav omadus.

Ainevaldkonna kirjelduse suurimad muudatused

- Kinesteetiliste ja kognitiivsete võimete aregu toetamine
- Kunstiainete oluline roll üldpädevuste arendamisel.

Lõiming, üldpädevused, läbivad teemad

- Kirjeldatakse kooli õppekavas

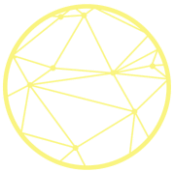
Õppe kavandamine ja korraldamine

- Suures osas sarnane kõigil õppeainetel
- Rõhutatakse õpilaste arenguvajadustest lähtumist
- Aja võtmine uurimiseks ja refleksiooniks
- Pikemate, mitmekesiste ülesannete soovitamine
- Mitmekesise aktiivõppe soovitamine
- Mitmekesise õpikeskkonna soovitamine

Hindamine

- Endiselt kool otsustab hindamiskorralduse
- Hindamine peab toetama õpilase õppimist ja arengut
- Selgus ja objektiivsus hindamisel
- Õpieesmärgist lähtuv hindamine
- Enese ja vastastikhindamise tähtsustamine (oskused!)
- Tagasiside peab olema õpilasele arusaadav

Hindamine

- Lisaks õpitulemuste tagasisidestamisele:
 - Toetada loovuse aengut
 - Toetada huvi ja aktiivset osavõttu
 - Toetada isikupärase väljenduslaadi leidmist
 - Toetada laia silmaringi ja sallivuse, avatuse arengut.

Kunsti aine kirjeldus

- Siin on jälle õpetajale vihjed, miks kunsti õppeianena on oluline.
- Siin on kirjeldatud suurimad muudatused mis tulenevad kunsti, kunstiteaduse ja kunstihariduse muutustest.

Kunsti aine suurimad muudatused

- Kunstiõpetuse laienemine kunsti käsitlemiselt visuaalkultuuri käsitlemisele.
- Kunsti pideva muutumise aktsepteerimine, piiripealsuse talumine.
- Õpetaja rolli tähtsustamine: kogemus, aktiivses suhtluses olek erienva kunstiga, erinevate vaatepunktide võtmise oskus.
- Õppimis- ja otsingute protsessi tähtsustamine. Lõpptulemus ei ole alati nii oluline. Õppija isiklik kogemus.

Kunsti osaoskused

1) väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);

2) plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);

Kunsti osaoskused

3) loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);

4) refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

|

**Kunsti osaoskuste mudel=
disainiprotsess=
uurimisprotsess**

ÕPITULEMUSED

- Jälgiti, et õpitulemuste areng kooliastmeti oleks olemas.
- Vähendati mõnede õpitulemuste raskusastet, et need vastaks hindele 4.
- Õpitulemused koondati osaoskuste kaupa. Planeerimine ja loomine on I kooliastmes ühes.
- Õpitulemustes on kirjas eeldatav kunstipädevuse tase konkreetses kooliastmes.

ÕPITULEMUSED

https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2023/02/pohikool_lisa3_kunstiained.pdf

https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2023/02/gumnaas_lisa3_kunstiained.pdf

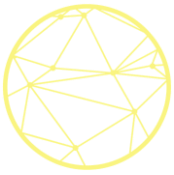

Mis edasi saab?

Õppekava peab olema rakendatud 2024/25 õppeaasta algusest täies mahus.

Lisamaterjale hakatakse looma paari kuu jooksul. Nende valmimise aeg pole teada.

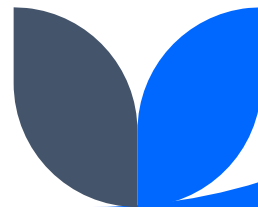
Koolitused algavad suvel. Jälgi KUHIT!

Aitäh kuulamast!

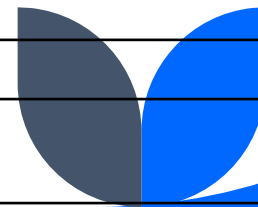
Olulisemad muudatused muusika ainekavas

Anne Ermast, Aive Skvuin, Kaie Mägimets

Muusika ainekava ülesehituse erinevused 2011 ja 2023

2011	2023
2. Muusika	2.2. Muusika
2.1. Üldalused	2.2.1. Õppeaine kirjeldus
2.1.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid	2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud
2.1.2. Õppeaine kirjeldus	2.2.3. Õpitulemused
2.1.3. Õppetegevus	
2.1.4 Hindamine	
2.2. I kooliaste 2.2.1. Õpitulemused	
2.2.2. Õpitulemused ja õppesisu	
2.3. II kooliaste 2.3.1. Õpitulemused	
2.3.2 Õppesisu	
2.4.III kooliaste 2.4.1 Õpitulemused	
2.4.2 Õppesisu	

Ajakohastatud ainekava muusika õppeaine kirjeldus

2.2.1. **Muusikal** kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel.

Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem.

Üldhariduskooli muusikaõpetuse esmane eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust.

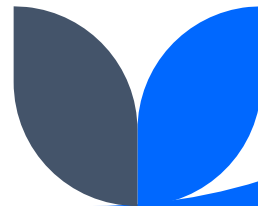
Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Ajakohastatud ainekava muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi.

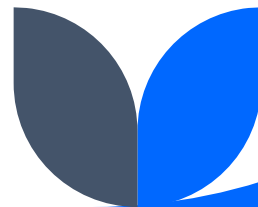
Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket.

Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse

- ❖ ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- ❖ loomingulist eneseväljendust;
- ❖ õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- ❖ õpilase isiklikku suhet muusikaga ning **muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;**
- ❖ muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- ❖ õppija huvi ja isikupära.

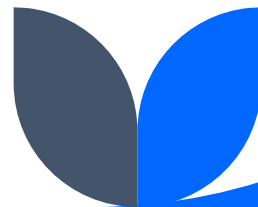
Olulisemad muudatused muusika ainekavas

- ❖ Vähendatud on aine sisu mahtu, et võtta aega terviklike õpiühikute, osaoskusi arendavate, õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete jaoks.
- ❖ Põhikoolis on korrigeeritud ühislauluvara.
- ❖ Ühismusitseerimiseks on täiendatud instrumentariumi.
- ❖ Füüsilise õppekeskkonna kirjelduses on muusikategevusteks ette nähtud teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritav ruum.
- ❖ Gümnaasiumis on välja pakutud enam praktilist musitseerimist võimaldavaid uusi valikkursusi.

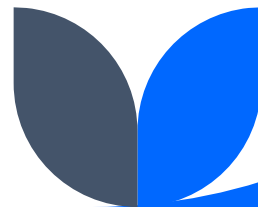
Olulisemad muudatused muusika ainekavas

- ❖ Oluline on ühislaul ja muusikaline eneseväljendus kui kommunikatsioon õpilase vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaolu tasakaalustamise vahendina.
- ❖ Nii aine siseselt kui aineülelset tähenduslikke seoseid luues mõistetakse paremini ennast, oma tugevusi ja seotust lähima kogukonna, eesti ja kogu maailma kultuuriga.
- ❖ Muusikaõpetuse ja teiste ainevaldkondade lõimingu kaudu toetatakse õpilastes üldpädevuste arengut.

Ajakohastatud ainekava olulisemad märksõnad muusikas

- ❖ Muusikaline kommunikatsioon
- ❖ Õppija individuaalsuse, huviga arvestamine, ennastjuhtiv õppimine
- ❖ Praktiline musitseerimine, loovus, õpirõõm
- ❖ Muusika mõtestamine, tõlgendamine
- ❖ Koostöö, suhtlemine
- ❖ Lõiming
- ❖ Loovmõtlemine kui eluhoiak
- ❖ Kriitiline mõtlemine
- ❖ Elulähedus, heaolu

Üldpädevused ja õppekava läbivad teemad

Üldpädevused

1. Kultuuri -ja väärtuspädevus
2. Sotsiaalne-ja kodanikupädevus
3. Enesemääratluspädevus
4. Õpipädevus
5. Suhtluspädevus
6. Matemaatika -loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus
7. Ettevõtlikkuspädevus
8. Digipädevus

Läbivad teemad

1. Elukestev õpe ja karjääri kujundamine
2. Keskkond ja jätkusuutlik areng
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
4. Kultuuriline identiteet
5. Teabekeskond ja meediakasutus
6. Tehnoloogia ja innovatsioon
7. Tervis ja ohutus
8. Väärtused ja kõlblus

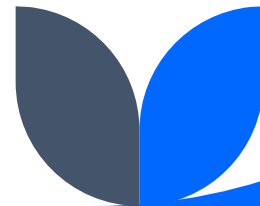

Üldpädevuste ja õppekava läbivate teemade seostamine muusikaga

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse **õpilase isikupära**, (enesemääratluspädevus), omandatakse teadmised ja oskused (õpipädevus) üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks (suhtluspädevus).

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks.

Üksi või rühmas õppides arendatakse **suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.**

Üldpädevuste ja õppekava läbivate teemade seostamine muusikaga

Ühislaulmise ning **koorilauluga** arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse **rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust** (kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaal- ja kodanikupädevus).

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilismeloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks (enesemääratuluspädevus).

Üldpädevuste ja õppekava läbivate teemade seostamine muusikaga

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, **analüüsivõimet ja võrdlusoskust** (õpipädevus).

Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse **kultuuriloolisi teadmisi** (kultuuri- ja väärtuspädevus).

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse **musitseerides** ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks (õpipädevus).

2.2.2 Kooliastme lõpuks taotlevad teadmised, oskused, hoiakud

1. kooliaste	2. kooliaste	3. kooliaste
<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;</p> <p>2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;</p> <p>3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;</p> <p>2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumisest;</p> <p>3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäeva elu rikastajana;</p> <p>2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;</p> <p>3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansambelis);</p>

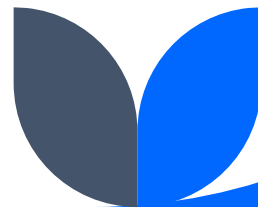
Gümnaasiumi muusika

3 kursust:

- ❖ „Uusaegse helikeele kujunemine“,
- ❖ „Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas“,
- ❖ „Eesti muusikalugu“.

Igas kursuses on hõlmatud muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming.

Peale kohustuslike kursuste võib kool välja töötada valikkursusi, mis on soovituslikult valdkonnaülelised, st lõimivad kunstiaineid muude valdkondadega ja pakuvad süvenemist võimaldavaid teemakäsitlusi.

Vana ja uue ainekava võrdlus

I kursus "Uusaegse helikeele kujunemine" Muusika teke ja olemus. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Muusika väljendusvahendid. Helilooja ning tema kaasaeg. Keskaeg. Renessanss. Barokk. Klassitsism.	I kursus „Uusaegse helikeele kujunemine“ Muusika teke ja olemus. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Muusika väljendusvahendid. Helilooja ning tema kaasaeg. Keskaeg. Renessanss. Barokk.
II kursus "Rahvuslikkus muusikas" Romantism. Pärimusmuusika. Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine.	II kursus „Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas“ Klassitsism. Romantism.
III kursus " Muusika 20. ja 21. sajandil " Muusika 20. ja 21. sajandil. Impressionism, ekspressionism, neoklassitsism. Ülevaade 20. sajandi II poole muusikastiilidest ja -suundadest. Eesti muusika pärast Teist maailmasõda. Džässmuusika. Pop- ja rokkmuusika.	III kursus „ Eesti muusikalugu “ Pärimusmuusika. Laulupidude traditsiooni ja Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine. Eesti professionaalne muusika ja muusikaelu 20. ja 21. sajandil. 20. sajandi muusikastiilide ja suundade (hilisromantism, impressionism, ekspressionism, neoklassitsism, avangardism, postmodernism) peegeldused Eesti heliloojate loomingus.

I kursus – “Uusaegse helikeele kujunemine”

Muusika teke ja olemus. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Muusika väljendusvahendid.

Keskaeg. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Gregooriuse laul, missa, mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine, rüütlikultuur.

Renessanss. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul ja seltskonnamuusika, instrumentaalmuusika, reformatsioon ja muutused kirikumuusikas. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

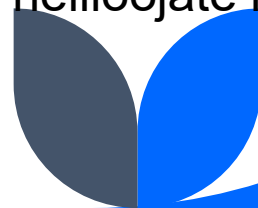
Barokk. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Õukonnamuusika, ooper, oratoorium, passioon, kontsert, prelüüd ja fuuga. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

II kursus – “Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas”

Klassitsism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Sonaaditsükkel, keelpillikvartett, sümfoonia, instrumentaalkontsert, reekviem, klassikaline sümfooniaorkester, ooperi areng. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

Romantism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Soololaul, instrumentaalsed väikevormid, programmiline muusika (sümfooniline poeem), lavamuusika (ooper, ballett, operett).

Rahvuslikud koolkonnad. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

III kursus – “Eesti muusikalugu”

Pärimusmuusika. Folkloor, regilaulu liigid, rahvapillid, rahvatantsud, uuem rahvalaul, laulumängud. Pärimusmuusika seosed nüüdisajaga.

Rahvuslikkuse kujunemine Eesti muusikas. Koorikultuuri ja laulupidude traditsiooni kujunemine ja seosed kaasajaga. Rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas. Eesti esimesed koorimuusika heliloojad.

Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine. Eesti esimesed professionaalsed heliloojad ja muusikud, esimesed sümfoonilised ja vokaalsümfoonilised suurteosed eesti muusikas. Rahvusliku helikeele kujunemine vokaal- ja instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas.

20. sajandi I poole muusikastiilide ja suundade (hilisromantism, impressionism, ekspressionism, neoklassitsism) **mõjud eesti heliloojate loomingus.** Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid.

Eesti muusika ja muusikaelu 20. sajandi II poolel. 20. sajandi II poole muusikasuundade peegeldused eesti koori- ja instrumentaalmuusikas.

Uued suunad 21. sajandil. Muusikateoseid tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

Ettepanekud uuteks valikkursusteks gümnaasiumis

- ❖ **MUSITSEERIMINE JA MUUSIKALINE KIRJAOSKUS** – Muusikalise kirjaoskuse süvendatud õpetamine praktilise musitseerimise kaudu sh noodikirja ja helisalvestusprogrammide tundma õppimine. Erinevad muusikalised kooslused.
- ❖ **RÜTMIMUUSIKA** – Džäss-, pop- ja rokkmuusika kujunemine, teoreetiline taust on ühendatud praktilise musitseerimisega;
- ❖ **KULTUURILUGU** – Muusikat, kunsti, kirjandust, ajalugu, ühiskonnaõpetust, filosoofiat lõimiv kursus, mis võiks olla gümnaasiumi humanitaaraineid ühendav baaskursus (keskajast-tänapäevani, annab ajastu üldtausta).
- ❖ **PÄRIMUSKULTUUR** – Eesti pärimuskultuur – muusikat, kirjandust, kunsti, tantsu, ajalugu lõimiv kursus, koostöös muuseumidega; ühendatud praktilise musitseerimisega.

Valikkursus – Koorilaul (2019)

Koorilaulu väärtustamine ja laulupidude traditsiooni jätkusuutlikkuse hoidmine.

Sisu kirjeldus:

- ❖ *a cappella* ja saatega koorilaulude laulmine;
- ❖ repertuaari omandamine tähtpäevadeks ja temaatilisteks sündmusteks;
- ❖ laulupeo repertuaari omandamine, laulupeo protsessis osalemine;
- ❖ hääleseade: laulmis- ja hingamistehnikate omandamine;
- ❖ lavalise käitumise põhimõtete omandamine ja nende kasutamine praktikas.

<https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2020/03/Valikkursus-Koorilaul.pdf>

Täname!

2023

